

Nyeste praksis om interessekonflikter

Reglerne om interessekonflikter er centrale i relation til overholdelse af god advokatskik.

Advokatnævnet har inden for de seneste måneder haft lejlighed til at træffe afgørelse i en række sager, hvor interessekonfliktreglerne på forskellige retsområder har været i spil.

Af Cecilie Holt Nielsen, Advokatnævnets sekretariat

En advokat må som bekendt ikke repræsentere flere klienter i samme sag, hvis klienterne har modstridende interesser. Dette gælder, uanset om der er tale om et ukompliceret forløb, og uanset om parterne måtte have givet – direkte eller indirekte – samtykke til, at advokaten repræsenterer begge parter.

I en sag (sagsnr. 2014-3740) havde A, der var repræsenteret af indklagede advokat, købt en fast ejendom af B. I købsaftalen var indklagede advokat desuden anført som B's rådgiver, og det fremgik, at handlen var betinget af, at såvel købers som sælgers advokat godkendte handlen i sin helhed. Efter overtagelsen opstod der spørgsmål om mangler, som indklagede advokat på vegne af køber gjorde gældende over for sælger. Køber klagede til Advokatnævnet og gjorde gældende, at indklagede ikke var uvildig i forhold til hendes sag, og Advokatnævnet traf ved kendelse af 18. marts 2015 afgørelse om, at indklagede havde tilsidesat god advokatskik ved at påtage sig at repræsentere både sælger og køber i forbindelse med handlen og ved senere at behandle spørgsmålet om manglerne.

En særlig situation opstår, når parter, der ønsker at indgå i et indbyrdes kontraktforhold, selv er blevet enige om indholdet af en kontrakt, og hvor advokaten således alene skal nedskrive kontraktens indhold (den såkaldte koncipistregel). I sådanne situationer er advokaten ikke afskåret fra at yde begge parter bistand med konciperingen, men advokaten skal afholde sig fra at rådgive om aftalens indhold, ligesom advokaten heller ikke efterfølgende må rådgive den ene af parterne, hvis der opstår tvist.

Advokatnævnet traf ved kendelse af 7. maj 2015 afgørelse i en sag (sagsnr. 2015-186), hvor hustruen i 2012 havde rettet henvendelse til advokaten om bistand til oprettelse af en ægtepagt og i den forbindelse havde oplyst, at ægtefællerne var enige om indholdet af ægtepagten og om, at de skulle dele udgiften til ægtepagten imellem sig. I forbindelse med tinglysning af ægtepagten havde begge ægtefæller underskrevet ved brug af NEM ID, og fakturaen, der var udstedt til dem begge, var blevet betalt. I 2014, hvor parterne var blevet skilt, repræsenterede advokaten hustruen i forbindelse med ægtefælleskiftet. Advokatnævnet lagde til grund, at advokaten i 2012 havde repræsenteret begge ægtefællerne, og nævnet fandt, at advokaten herefter havde tilsidesat god advokatskik ved i 2014 at påtage sig at yde hustruen bistand i forbindelse med skiftet.

I en anden sag (sagsnr. 2015-652) havde en advokat i 2008 som koncipist medvirket ved indgåelse af en anpartshaveroverenskomst, der blandt andet indeholdt en såkaldt pistolklausul, der gjorde det muligt for ejerne at købe hinanden ud af selskabet. Anpartshaveroverenskomsten, herunder pistolklausulen, var i det store hele en videreførelse af tidligere anpartshaveroverenskomster, som advokaten ikke havde været involveret i. I 2014 opstod der tvist mellem kapitalejerne, idet tre af medejerne ønskede at købe en fjerde medejer ud af virksomheden, og advokaten henviste i forbindelse med et konkret købstilbud fra de tre medejere til den nævnte pistolklausul. Advokatnævnet afsagde kendelse i sagen den 26. juni 2015 og fandt i den forbindelse, at advokaten – selvom pistolklausulen var en næsten identisk videreførelse af en tidligere

bestemmelse – havde bistået parterne med konciperingen af bestemmelsen, hvorfor han havde tilsidesat god advokatskik ved efterfølgende at bistå den ene part i den efterfølgende tvist mod den anden part.

Firmaskifte

Advokatnævnet har tidligere taget stilling til spørgsmålet om interessekonflikt i forbindelse med firmaskifte, og problemstillingen er senest omtalt i chefkonsulent Martin Korp Jensens artikel trykt i *Advokaten 2/2013*. Advokatnævnet har siden haft lejlighed til at vurdere, fra hvilket tidspunkt, interessekonflikten bliver aktualiseret i tilfælde, hvor en advokat indgår aftale om ansættelse hos det advokatfirma, der repræsenterer modparten i en verserende tvist. Nævnet har således slået fast, at det afgørende tidspunkt for vurderingen af, om der foreligger en interessekonflikt ikke er tiltrædelsestidspunktet, men derimod tidspunktet for indgåelse af ansættelsesaftalen, idet der allerede fra dette tidspunkt kan rejses tvivl om advokatens loyalitet og uafhængighed i kraft af det tilhørsforhold, der automatisk er blevet etableret til den kommende arbejdsgiver. Denne praksis kommer til udtryk i to sager, som Advokatnævnet har behandlet inden for nyere tid.

I den første sag (sagsnr. 2014-3506 og 2014-3507), som blev afgjort ved Advokatnævnets kendelse af 27. februar 2015, var der tale om, at advokat A, som var ansat ved advokatfirmaet X, repræsenterede to købere (klagerne) i en retssag mod et ejerskifteforsikringsselskab, som i sagen var repræsenteret af advokat B ved advokatfirma Y. Ultimo august 2014 indgik advokat A en ansættelsesaftale med advokatfirma Y med tiltrædelse den 1. oktober 2014, og han opsagde samtidig sin stilling hos advokatfirmaet X. I september 2014 blev der i sagen afholdt skønsforretning, hvor advokat A varetog klagerens interesser, mens advokat B varetog ejerskifteforsikringsselskabets interesser. Ultimo september 2014 meddelte advokat A klagerne, at deres sag fremover ville blive varetaget af en anden advokat, men oplyste i øvrigt ikke, hvor han fremover skulle arbejde. Advokat B har oplyst, at han samtidig aftalte med ejerskifteforsikringsselskabet, at han udtrådte af sagen, men han meddelte ikke dette til retten og modparten. Advokatnævnet fandt, at advokat A havde befundet sig i en interessekonflikt ved ikke at have afstået fra selv at have varetaget sagen for klagerne fra det tidspunkt, hvor der blev indgået aftale om ansættelse hos advokatfirma Y, idet nævnet herved lagde vægt på, at det ikke kan udelukkes, at klagerne kunne frygte, at advokat A i opsigelsesmåneden ikke fuldt ud kunne varetage deres interesser, ligesom der kunne være risiko for, at fortrolige oplysninger kunne blive videregivet. Advokatnævnet fandt endvidere, at advokat B ligeledes havde befundet sig i en interessekonflikt, idet han ikke på en klar og utvetydig måde havde meddelt sin udtræden af sagen over for retten og sagens parter på tidspunktet for ansættelsesaftalens indgåelse. Advokatnævnet pålagde begge advokater en bøde for tilsidesættelse af god advokatskik. Advokatnævnets kendelse er af advokat A indbragt for domstolene.

Advokatnævnet afsagde endvidere kendelse den 26. juni 2015 i en lignende sag (sagsnr. 2015-538), hvor advokat A repræsenterede klagerne i en mangelssag mod et malerfirma, som i sagen var repræsenteret af advokat B fra advokatfirma X. Der blev i sagen gennemført skønsforretning den 2. juli 2014, hvor advokat A optrådte som repræsentant for klagerne. Den 1. august 2014 tiltrådte advokat A en stilling som advokat hos advokatfirma X, hvilket samme dag blev annonceret i dagspressen, i hvilken forbindelse også klagerne blev gjort bekendt med jobskiftet. Advokatnævnet lagde ved afgørelsen til grund, at ansættelsesaftalen blev indgået forud for den 1. juli 2014, det vil sige forud for skønsforretningens gennemførelse. Advokatnævnet fandt, at advokat A havde handlet i strid med god advokatskik ved at have befundet sig i en interessekonflikt i forbindelse med sagen. Advokat A burde således have afstået fra selv at varetage sagen for klagerne fra tidspunktet for indgåelse af ansættelsesaftalen med advokatfirma X. Den omstændighed, at skønsforretningen forløb uden tvister, kunne efter nævnets opfattelse ikke føre til en ændret vurdering.

Fast klientforhold

Interessekonfliktreglerne er som udgangspunkt ikke til hinder for, at en advokat fører en sag mod egen eller tidligere klient, så længe der ikke er risiko for, at fortrolig information modtaget i en sag kan benyttes i en anden (fortrolighedshensynet). Hvis der består et fast klientforhold mellem advokaten og klienten, skal advokaten sørge for at indhente et informeret samtykke fra alle de involverede parter, hvis advokaten skal kunne fortsætte sin repræsentation af den faste klients modpart.

Advokatnævnet fandt ved kendelse af 30. marts 2015 (sagsnr. 2014-3497), at en advokat, der havde et fast klientforhold til klient A havde befundet sig i en interessekonflikt ved at repræsentere klient B i en sag mod klient A, selvom der ikke var risiko for, at fortrolige oplysninger kunne vandre fra den ene sag til den anden. Advokatnævnet lagde herved vægt på, at advokaten ikke havde godtgjort at have indhentet informeret samtykke til repræsentationen af klient B fra såvel klient A som klient B, forinden han påtog sig sagen for klient B. Advokaten havde således tilsidesat god advokatskik og blev pålagt en bøde.

Appearancehensyn

Et vigtigt hensyn bag reglerne om interessekonflikt er hensynet til, at de involverede parter opfatter advokaternes rolle i sagen som loyal over for klienten, herunder en tidligere klient.

I en sag (sagsnr. 2015-474) repræsenterede indklagede advokat en bodegæjer, der i byretten og landsretten fik medhold i en sag anlagt af en andelsboligforening, der ønskede at ekskludere bodegæjeren på grund af støj- og lugtgener fra bodegaen. Indklagede havde ikke repræsenteret bodegæjeren under selve eksklusionssagen, idet han først kom ind i sagen i 2014 i forbindelse med et erstatningskrav mod andelsboligforeningen. Spørgsmålet om gener fra bodegaen havde verseret i andelsboligforeningen i en årrække forud for eksklusionssagen, der blev påbegyndt i 2013. Frem til 2013 havde indklagede advokat, mens han var ansat i et advokatfirma, været udlånt til det ejendomsadministrationsfirma, der frem til primo 2012 havde administreret andelsboligforeningen, og indklagede havde i den forbindelse fungeret som dirigent på en eller flere generalforsamlinger. Advokatnævnet traf den 6. juli 2015 afgørelse om, at indklagede advokat havde tilsidesat god advokatskik ved at påtage sig at repræsentere bodegæjeren. Nævnet antog i den forbindelse, at indklagede gennem sit arbejde i administrationsfirmaet havde været bekendt med problemerne vedrørende støj- og lugtgener fra bodegaen, og at han derfor burde have afholdt sig fra at tage sagen. Nævnet bemærkede, at det ikke var dokumenteret, at indklagede aktuelt havde fået oplysninger gennem sit arbejde som administrator, som kunne anvendes i erstatningssagen, men at andelsboligforeningen med rimelig grund kunne frygte, at dette var tilfældet, og at den blotte risiko herfor medførte, at der var tale om en interessekonflikt.

Find eventuelt de enkelte sager i Advokatsamfundets Vidensdatabase:

<http://viden.advokatsamfundet.dk/>

Cecilie Holt Nielsen

Cand.jur. Ansat i Advokatnævnets Sekretariat siden 2012. har en baggrund fra blandt andet Ankestyrelsen og anklagemyndigheden.